

СТОМАТОЛОГІЯ

У ДВОХ КНИГАХ

КНИГА

1

ОРГАНІЗАЦІЯ
СТОМАТОЛОГІЧНОЇ
ДОПОМОГИ
НАСЕЛЕННЮ

ОРТОПЕДИЧНА
СТОМАТОЛОГІЯ

ОРТОДОНТІЯ

ДИТЯЧА
СТОМАТОЛОГІЯ

За редакцією
професора **М.М. РОЖКА**

МЕДИЦИНА

СТОМАТОЛОГІЯ

У ДВОХ КНИГАХ

КНИГА
1

За редакцією
професора **М.М. РОЖКА**

0000441411

1605911

ДОПУЩЕНО
Міністерством охорони здоров'я України
як підручник для лікарів-інтернів
стоматологів факультетів
післядипломної освіти вищих
медичних навчальних закладів
III–IV рівнів акредитації

КИЇВ
ВСВ «МЕДИЦИНА»
2013

УДК 616.3
ББК 56.6я73
С 81

Колектив авторів: М.М. Рожко, З.Б. Попович, В.Д. Куроєдова, Т.М. Михайленко, І.В. Палійчук, Г.С. Орнат, Л.І. Пелехан, Г.З. Парасюк, Г.В. Кіндрат, Г.М. Гаврилів, С.В. Косенко, Є.В. Безвушко, І.З. Децик, В.А. Лабунець, Т.В. Дієва, К.М. Косенко, Л.Б. Галич, В.І. Біда, О.В. Павленко, М.Я. Нідзельський, В.І. Гризодуб, П.М. Скрипніков, В.М. Мудра, А.М. Потапчук, В.П. Неспрядько, М.П. Сисоєв, І.Г. Романенко, І.М. Покровський і Ю.В. Вовк, С.К. Суржанський, М.І. Дмитренко, О.М. Рожко-Гунчак, Н.М. Назарук, Г.М. Давиденко, Є.Д. Бабов, Б.М. Мірчук, О.А. Глазунов, М.С. Драгомирецька, Л.О. Хоменко

Рецензенти:

Т.П. Скрипнікова — канд. мед. наук, проф. кафедри післядипломної освіти лікарів-стоматологів ВДНЗУ "Українська медична стоматологічна академія", заслужений лікар України;

Н.І. Смоляр — д-р мед. наук, проф., зав. кафедри стоматології дитячого віку Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, заслужений діяч науки і техніки України.

Стоматологія : підручник: У 2 кн. — Кн. 1. / М.М. Рожко, З.Б. Попович, С81 В.Д. Куроєдова та ін.; за ред. проф. М.М. Рожка. — К.: ВСВ "Медицина", 2013. — 872 с; кольор. вид.

ISBN 978-617-505-239-6

У підручнику висвітлено *питання організації* стоматологічної допомоги населенню, клініки ортопедичної стоматології та стоматології дитячого віку, ортодонтії.

Викладено сучасний стан правового забезпечення організації стоматологічної *допомоги населенню України, сучасні аспекти* клінічного матеріалознавства, діагностики, клінічної картини й лікування дефектів зубів і зубних рядів та сучасних технологій виготовлення ортопедичних конструкцій. Розглянуто питання діагностики, лікування й профілактики основних стоматологічних захворювань у дитячому віці.

Для лікарів-інтернів стоматологів факультетів післядипломної освіти, магістрантів, аспірантів, клінічних ординаторів, лікарів-стоматологів.

УДК 616.3
ББК 56.6я73

© М.М. Рожко, З.Б. Попович, В.Д. Куроєдова, Т.М. Михайленко, І.В. Палійчук, Г.С. Орнат, Л.І. Пелехан, Г.З. Парасюк, Г.В. Кіндрат, Г.М. Гаврилів, С.В. Косенко, Є.В. Безвушко, І.З. Децик, В.А. Лабунець, Т.В. Дієва, К.М. Косенко, Л.Б. Галич, В.І. Біда, О.В. Павленко, М.Я. Нідзельський, В.І. Гризодуб, П.М. Скрипніков, В.М. Мудра, А.М. Потапчук, В.П. Неспрядько, М.П. Сисоєв, І.Г. Романенко, М.М. Покровський, Ю.В. Вовк, С.К. Суржанський, М.І. Дмитренко, О.М. Рожко-Гунчак, Р.М. Назарук, Г.М. Давиденко, Є.Д. Бабов, Б.М. Мірчук, О.А. Глазунов, М.С. Драгомирецька, Л.О. Хоменко, 2013

ISBN 978-617-505-239-6

© ВСВ "Медицина", оформлення, 2013

ЗМІСТ

Передмова	8
Розділ 1. ОРГАНІЗАЦІЯ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ НАСЕЛЕННЮ... .9	
Міська стоматологічна поліклініка	17
Організація стоматологічної допомоги на сільській лікарській дільниці... .26	
Організація стоматологічної допомоги сільському населенню у районі... .28	
Обласна стоматологічна поліклініка.....	30
Стационарна допомога стоматологічним хворим	35
Стоматологічна допомога дітям	38
Показники діяльності закладів охорони здоров'я та спеціалістів, які працюють у них, з надання стоматологічної допомоги населенню . .42	
Розділ 2. ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ	62
Матеріалознавство в ортопедичній стоматології	62
Вимоги до зуботехнічних матеріалів та їх властивості	62
Основні та допоміжні матеріали	67
Відбитки та відбиткові матеріали у клініці ортопедичної стоматології	71
Моделі та матеріали для їх виготовлення	103
Метали і сплави, що використовують <i>в ортопедичній стоматології</i> . Особливості їх застосування.....	111
Пластмаси у зубопротезній справі	138
Композиційні матеріали для облицювання зубних протезів	159
Керамічні маси, їх види та застосування	168
Моделювальні матеріали та їх використання	177
Формувальні маси	183
Абразивні матеріали	186
Штучні зуби	190
Матеріали для фіксації незнімних конструкцій	194
Штучні коронки	200
Виготовлення пластмасових коронок	200
Виготовлення штампованих металевих коронок	203
Комбінована коронка за Белкінім	216
Комбінована коронка за Бородюком	219
Виготовлення напівкоронок	222
Виготовлення телескопічних коронок	224
Виготовлення поясних (екваторних) коронок	228
Виготовлення суцільнолитих коронок	231
Виготовлення металопластмасових коронок	236
Виготовлення металокерамічних коронок	241

ЗМІСТ

Виготовлення вінірів	252
Виготовлення вкладок	261
Заміщення часткових дефектів зубних рядів мостоподібними протезами	268
Штамповано-паяні мостоподібні протези	284
Мостоподібні протези з пластмаси	298
Заміщення дефектів зубних рядів суцільнолитими мостоподібними протезами	301
Металопластмасові мостоподібні протези	307
Заміщення дефектів зубних рядів металокерамічними мостоподібними протезами	315
Безметалева кераміка	330
Адгезивні мостоподібні протези	336
Розбірні незнімні мостоподібні протези	339
Знімні мостоподібні протези	341
Помилки та ускладнення, що можуть виникати в разі застосування мостоподібних протезів	342
Техніка розрізання і зняття металевих коронок	343
Комп'ютерні технології у стоматології	347
Заміщення дефектів зубних рядів частковими знімними конструкціями зубних протезів	352
Конструкція сучасного знімного протеза	353
Фіксація часткових знімних пластинкових протезів	355
Вибір опорних зубів для кламерної фіксації	362
Виготовлення часткових знімних пластинкових протезів	363
Визначення та фіксація центрального співвідношення щелеп	368
Техніка встановлення штучних зубів	373
Гіпсування воскових репродукцій у стоматологічні кювети	377
Накладання часткового знімного пластинкового протеза	381
Часткові знімні пластинкові протези з металевим базисом	385
Заміщення дефектів зубних рядів бюгельними протезами	387
Фіксація і стабілізація бюгельних протезів	389
Атачмени	400
Особливості розміщення дуг на верхній та нижній щелепі	402
Виготовлення бюгельних протезів	403
Паралелометрія, методи проведення	409
Технологія виготовлення суцільнолитих бюгельних протезів на вогнетривких моделях	416
Конструювання штучних зубних рядів та виготовлення базисів бюгельних протезів	428
Накладання бюгельного протеза	430
Лагодження бюгельних протезів	432

Ускладнення та помилки у разі виготовлення бюгельних протезів ...	433
Клінічна картина та протезування у разі повної відсутності зубів ..	435
Обстеження хворого з повною відсутністю зубів	435
Спеціальна підготовка ротової порожнини перед протезуванням..	441
Фіксація, стабілізація та рівновага повних знімних пластинкових протезів	442
Виготовлення повних знімних пластинкових протезів	444
Методики та техніка виготовлення індивідуальних ложок	447
Функціональні відбитки	451
Отримання робочих гіпсових моделей, виготовлення воскових базисів з прикусними оклюзійними валиками	456
Визначення та фіксація центрального співвідношення беззубих щелеп	458
Вибір штучних зубів	462
Оклюдатори, артикулятори	463
Встановлення (конструювання) штучних зубних рядів по склу при ортогнатичному співвідношенні беззубих щелеп	467
Встановлення штучних зубів при прогенічному співвідношенні беззубих щелеп	468
Встановлення штучних зубів при прогнатичному співвідношенні беззубих щелеп	469
Встановлення зубів по пришліфованому оклюзійному валику	469
Перевірка конструкції повних знімних пластинкових протезів	470
Технологія виготовлення базисів протезів із м'якою підкладкою ..	475
Фіксація повних знімних пластинкових протезів. Корекція, процеси адаптації	477
Реакція тканин протезного ложа на знімні протези	480
Особливості повторного протезування хворих повними знімними протезами	482
Способи лагодження знімних пластинкових протезів	484
Ортопедичне лікування при патологічній стертості твердих тканин зубів	487
Етіологія та патогенез патологічної стертості твердих тканин зубів ..	487
Класифікації патологічної стертості зубів	489
Ортопедичне лікування у разі патологічної стертості твердих тканин зубів	491
Профілактика патологічної стертості зубів	495
Ортопедичне лікування при захворюваннях тканин пародонта....	497
Захворювання тканин пародонта	497
Види шинування та класифікація шин	501
Ортопедичне лікування в комплексній терапії захворювань тканин пародонта	511

ЗМІСТ

Розділ 3. ОРТОДОНТІЯ	520
Ортогнатичний прикус	520
Морфологія ортогнатичного тимчасового та змінного прикусу	520
Морфологія ортогнатичного постійного прикусу	521
Особливості будови скронево-нижньощелепного суглоба у віковому аспекті при ортогнатичному прикусі	522
Функції ротової порожнини при ортогнатичному прикусі	523
Класифікації зубо-щелепних аномалій	523
Класифікація Edward H. Angle (1889)	523
Класифікація Д.А. Калвеліса (1957)	524
Класифікація А.І. Бетельмана (1965)	525
Класифікація Л.П. Григорьєвої (1986)	526
Класифікація ВООЗ (1989)	526
Етіологія зубо-щелепних аномалій	527
Методи дослідження в ортодонтії	529
Антропометрія	529
Фотометрія	529
Вивчення фотографій	530
Морфометрія контрольно-діагностичної моделі (КДМ)	531
Рентгенологічні методи дослідження	541
ТРГ дослідження	542
Складові ортодонтичного діагнозу	543
Ступені складності ортодонтичного лікування	544
Види ортодонтичного лікування	548
Класифікація ортодонтичних апаратів	550
Аномалії окремих зубів та зубних рядів	551
Ортодонтична допомога при вроджених вадах щелепно-лицевої ділянки	579
Порушення функцій скронево-нижньощелепного суглоба	587
Ортодонтична допомога при захворюваннях скронево-нижньощелепного суглоба	588
Профілактика зубо-щелепних аномалій	590
Диспансеризація в ортодонтії	599
Документація стоматолога-ортодонта	600
Розділ 4. ДИТЯЧА СТОМАТОЛОГІЯ	602
Розвиток ротової порожнини та зубів	602
Прорізування тимчасових і постійних зубів	608
Обстеження дітей у стоматолога	612
Профілактика карієсу зубів	620
Карієс	675
Поширеність карієсу	675

ЗМІСТ

Карієсогенні чинники	681
Патогенез карієсу зубів	686
Класифікація карієсу зубів у дітей	690
Особливості клінічного перебігу, діагностика та лікування карієсу тимчасових і постійних зубів у дітей	692
Пульпіт	697
Вікові особливості клінічного перебігу пульпіту	697
Гострий пульпіт	701
Хронічний пульпіт	702
Методи діагностики пульпіту	703
Лікування пульпіту	705
Періодонтит	713
Гострий періодонтит	714
Хронічний періодонтит	715
Лікування періодонтиту	720
Вали розвитку твердих тканин зубів, які виникають до прорізування зубів	728
Захворювання тканин пародонта в дітей і їх профілактика	738
Етіологія і патогенез захворювань тканин пародонта	738
Методи діагностики	746
Клінічна картина захворювань тканин пародонта в дітей	748
Профілактика захворювань тканин пародонта в дітей	764
Тестові завдання	766